

KOLTANSAAME, LYHYT OPPIMÄÄRÄ 24.9.2018

Nämä täydet pisteet antavan vastauksen sisällöt eivät sido ylioppilastutkintolautakunnan arvostelua. Lopullisesta arvostelusta päättää tutkintoaineen sensorikunta.

Kohtien 1–6 arvostelussa käytetään ainoastaan pisteitystaulukossa mainittuja pisteitä.

Koesuorituksia ei saa kopioida. Ne ovat salassa pidettäviä asiakirjoja.

Digitaalisen kokeen arvostelupalvelun ohjeet ovat lautakunnan verkkosivuilla osoitteessa:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/arvostelupalvelun-kayttoohje-opettajille>

Tehtävien 7 ja 8 arvioitavat piirteet on kuvattu kriteeritaulukossa, joka on ylioppilastutkintolautakunnan antamissa toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten kokeita koskevissa määräyksissä.

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Koekohtaiset/sahkoiset_kielikokeet_maar_aykset_30.11.2017_fi.pdf

Sisällysluettelo:

Täydet pisteet antavan vastauksen sisällöt

Kokeen pisteitys

Muuta arvostelussa huomioon otettavaa

Täydet pisteet antavan vastauksen sisällöt:

VUE'SS I Tee'kst fi'ttjummuš

1. Vue'dd lie nuõrttsaa'mi silbb

- 1.1. Kolttsaamelaiset ovat tehneet/valmistaneet juurista aikaisemmin käyttöesineitä, mutta nykyisin niistä voi tehdä/valmistaa myös koruja/koristeita.
- 1.2. Saamenkäsityön mestari/taituri/taitaja Matleena Fofonoff näki juuritöiden tekemistä/valmistamista jo aivan pienenä.
- 1.3. Männynjuuria kun ottaa/nostaa, niin paras kohta/paikka on sellainen, jossa ei ole paljon kiviä.
- 1.4. Kolttsaamelaiset käyttivät käsitöissä perinteisesti männyn juuria.
- 1.5. Aikaisemmin/entisaikaan en ole kuullut, että olisi tehty/valmistettu koruja/koristeita.
- 1.6. Juurestahan voi tehdä/valmistaa mitä tahtoo, kun vain aloittaa/alkaa.
- 1.7. Matleena itse haluaa/tahtoo tehdä vanhoja juuritöitä; sokerikkoja ja leipäästioita/-lautasia, joissa on alapuolella kudottu jalka.

2. Nuõrttsaa'mi ä'rbbvuõttporrmõõžž ra'jješ luåttouddsin

- 2.1. Domna Mäenpää Nellimistä kertoo, että heillä oli kotona poroja ja lampaita, joita molempia käytettiin kaikilla tavoilla / joka tavalla: ruokana ja käsitöissä.
- 2.2. Hän kertoo, että siellä syötiin paljon kalaa.

- 2.3. Se olikin hyvää kuurnikka(a)/kalakukko(a) kokonaisuudesta kalasta, ruodotkin pehmenivät niin sopivasti/mukavasti siellä.
- 2.4. Perinneruoista Domna Mäenpään mieleen on jäänyt lihakeitto, kalakeitto, suolakala ja kumpukset (verikakkuset/-mykyt).
- 2.5. Siihen aikaan / sen ajan ihmiset eivät hakeneet kaupasta mitään, vain jauhoja kävivät hakemassa, ja sokeria, kahvia ja teetä.
- 2.6. Variksenmarjat olivat sellaisia, että kun keittivät/keitettiin kalakeittoa, he kävivät metsästä hakemassa niitä variksenmarjoja ja/sitten niitä pistivät siihen keittoastiaan.
- 2.7. Toisin kuin muut saamelaiset, kolttasaamelaiset ovat käyttäneet myös sienä ruokana.
- 2.8. Hyviä keittoja tekivät, söimme ja olin täysin terve, koskaan ei tarvinnut lääkäriin viedä/kuljettaa eikä lääkkeitä syödä.

3. Mi'jjid kiõ'ldde mainste'mmen sää'mkiõl, ko tõt leäi stramm

- 3.1. Kotona puhuttiin saamea (3 p.), mutta koulussa se oli kokonaan kiellettyä. (3 p.)
- 3.2. Olga ei hävennyt sitä, vaan jatkoi puhumista, (2 p.) mutta monet häpesivät (2 p.) ja lopettivat sen puhumisen. (2 p.)
- 3.3. Hän jatkoi kielen käyttämistä / kieli ei unohtunut, mutta se ei enää ollut osa arkea. (3 p.)
- 3.4. Hän puhuu noin kerran kuussa puhelimessa sukulaisten kanssa (3 p.) ja kuuntelee joka viikko Nuorttsäämas-ohjelman (3 p.) sekä käy pari kertaa vuodessa Sevettijärvellä. (3 p.)
- 3.5. On kielipesä (2 p.) ja kielenopetusta (2 p.) sekä ihmiset ovat kiinnostuneita saamelaiskäsitöistä, (2 p.) -ruoista (2 p.) ja -leikeistä. (2 p.) (Huom. enintään 6 p.)

VUE'SS II Kiõllmätt da sannõs

4. Va'lljed vuõi'ğges hää'm

- 4.1. šõõddi
- 4.2. muõr
- 4.3. ku'ķes
- 4.4. vue'lğğep
- 4.5. ee'jj
- 4.6. meäcca
- 4.7. kaagg
- 4.8. šõddâd
- 4.9. leei'm
- 4.10. puõ'tte

5. Teeu'd vuõi'ğges hää'm

- 5.1. le'jjem / leäm
- 5.2. ođđ
- 5.3. põ'rte

5.4. vue'lggve'ted

5.5. Če'vetjääu'r

6. Teeu'd vuoi'ggēs hää'm le'be ciälkki

6.1. Tiõrv pue'ttem!

6.2. Šiõgg šõddâmpei'v! / Šiõgg šõddâmpei'vv!

6.3. (Haa'leem juukkâd) Čee / Kaa'f / Sää'pp / Čää'33...

6.4. Vääldam / Kâl / Naa / Joo, (spä'sseb).

6.5. (Vääldam) Jõnn / siõm / läädnai~läädnas kuu'sk, (spä'sseb).

Kokeen pisteitys

Tehtävä	Osioiden määrä	Pisteitys	Enint.
1.	7 ×	4–0 p.	28 p.
2.	8 x	4–0 p.	32 p.
3.1.	1 x	6/3/0 p.	6 p.
3.2. & 3.5.	2 x	6/4/2/0 p.	12 p.
3.3.	1 x	3/0 p.	3 p.
3.4.	1 ×	9/6/3/0 p.	9 p.
4.	10 ×	1/0 p.	10 p.
5.	5 ×	1/0 p.	5 p.
6.	5 ×	1/0 p.	5 p.
7.	1 ×	33–0 p.	33 p.
8.	1 ×	66–0 p.	66 p.
			Yht. 209 p.

30 p.

Muuta arvostelussa huomioon otettavaa

Kirjoitussuoritusten arvostelu

Virheet/ongelmakohdat alleviivataan aina. Jokaista alleviivausta ei tarvitse kommentoida sanallisesti, mutta halutessaan mitä tahansa kohtaa voi tarkentaa kommenttikenttään.